

No pērnā oktobra spēkā stājušies Cēsu pašvaldības saistošie noteikumi par sociālo atbalstu pedagogiem novadā. Tie nosaka sociālās garantijas, ar tām tiek saprasti pabal-

sti, piemaksas, apdrošināšana, kompensācijas likumā noteikto izdevumu segšanai, citi ar papildu atlīdzību saistīti pasākumi. Šie izdevumi tiek segti no Cēsu novada pašvaldības budžeta līdzekļiem. Tā kā izglītības no-

zarē, sevišķi pedagogu amata jomā, sarežģījumu valstī kopumā netrūkst – no streikiem, samērā zemā atalgojuma un smagās darba slodzes, līdz speciālistu – skolotāju deficītam daudzviet Latvijā, "Druva" jautāja

Cēsu novada skolu un pirmsskolu vadītājiem, kā un vai šie saistošie noteikumi ir palīdzīgs rīks jaunu pedagogu piesaistei un esošo noturēšanai savos mācību iestāžu kolektīvos.

Arvien jādodomā, kā piesaistīt jaunus pedagogus – ar sociālām garantijām nepietiek

Jaunpiebalgas vidusskolas direktors **ARNIS RATIŅŠ** atzīst, ka nekad nav palāvies tikai uz pašvaldības piedāvātajiem risinājumiem. "Situācija bieži vien jārisina steidzami, tāpēc skolai ir savi mehānismi un bonusa rīki, kā piesaistīt darbam jaunus pedagogus. Līdz šim man tas ir izdevies, taču lielākās rūpes arvien paliek tās, lai viņiem nebūtu vilšanās," viedoklī dalās A.Ratiņš. "Jāpiedāvā viss iespējama, lai jaunais pedagogs varētu pēc iespējas ilgāk ar dzirksti acīs strādāt un nākt uz darbu ar prieku. Lielākā problēma, ka, gadiem ejot, lielāko daļu no šiem speciālistiem "salauž" sistēma, kuru katru gadu kārtu, bet galarezultāta tā arī nav. Protams, pašvaldības atbalsts arī ir viens no mehānismiem, kā palīdzēt, un katra šāda lieta ir apsveicama un gaidīta. Šķiet, vēl nav pienācis īstais laiks, kad jaunieši izvēli izdarītu par labu pedagogijai. Ar bažām skatos, kas notiks pēc gadiem pieciem, kad pedagogi dosies pelnītā atpūtā, un kā veiksies ar speciālistu piesaisti otras Eiropas Savienības svešvalodas apgūšanā. Izaicinājumu atkal daudz, un skolas vadītājam būs jāatrod labākais risinājums savai izglītības iestādei."

Cēsu Valsts ģimnāzijas direktore INA GAIĶE teic, ka līdz šim piesaistītie pedagogi nav jautājuši, kādas būs sociālās garantijas – par to tad informē pati skolas vadība. "Darba sludinājumā no visa tā ieliekam tikai to, ka paredzēta veselības apdrošināšana. To pedagogi uzskata par nozīmīgu atbalstu, bet tas diez vai ir noteicošais, kāpēc strādāt par pedagogu,

jo daudzās valsts iestādēs darbiniekiem tiek nodrošināta veselības apdrošināšana." Viņa atzīst, ka labs atbalsts ir arī papildu brīvdienas, tomēr, stājoties darbā, pedagogi nemēdzot jautāt par tādām iespējām. "Pedagogus vairāk interesē darba slodze un atalgojuma likme. Kādam tā ir personiska ieinteresētība, misija (tādu nav daudz, bet pa kādam gadās) strādāt konkrētā skolā, pat nezinot darba samaksu un sociālās garantijas. Būt par skolotāju ir jābūt aicinājumam, un jābūt mīlestībai pret skolu, skolēniem un darbu, ko dara. Ja tas ir, tad nav nekādas nozīmes, kādas sociālās garantijas tiek piedāvātas," atklāj I.Gaiķe, piebilstot, ka novērtētu lielāku pašvaldības atbalstu tieši jaunu pedagogu piesaistē skolā.

Jauno Līderu vidusskolas direktore SAIVA VĪTOLA atzīst, ka ir grūti šo jautājumu komentēt, jo saistošie noteikumi ir ļoti līdzīgi kā visos blakus novados. "Šie noteikumi ir ietverti arī "Cēsu novada darbinieku atlīdzības noteikumos", tāpat tas nav nekādas īpašas tikai pedagogiem. Protams, gatavojot darba piedāvājumu, varu pieminēt Cēsu novada sociālās garantijas un veselības apdrošināšanu, bet tas noteikti nav kaut kas tāds, kas pievērstu potenciālo pedagogu īpašu uzmanību. Tas, iespējams, vairāk ietekmētu citu novadu pedagogus, kuriem nav pat tādu sociālo garantiju," pastāsta S.Vītola. "Rudens sākumā bija ļoti liela problēma ar dažu pedagogu piesaisti, taču īpašu atbalstu, palīdzību vai ieteikumus nesaņēmu. Jāņem vērā, ka mazāk apdzīvotās vietās ir grūtāk piesaistīt pedagogus. Cik gan liela ir varbūtība, ka tieši Līgatnē uz dzīvi ir ap-

meties, piemēram, fiziskas skolotājs vidusskolas grupām? Ļoti maz. Tad nu atliek meklēt mums pašiem savas īpašas "odziņas", kas fiziskas skolotājam liktu braukt no Cēsīm uz Līgatni – ar tieši tādām pašām sociālajām garantijām. Grūti, bet ne neiespējami!" viedokli pauž S.Vītola.

Savukārt **Amatas pamatskolas direktors VALDIS NĪTIŅŠ** uzsver, ka atbalsts nav pietiekams. "Vērtīgs solis no valsts puses būtu pieņemama alga pedagogiem. Tik vienkārši, visi to zina, tomēr mēģina imitēt kaut kādas apmaksu sistēmas maiņas un citas lietas. Nekas nedos rezultātu. Tikai vienīgi cilvēka cienīga alga. Tikai tad arī parādīsies speciālisti, kas varbūt vēlēšies atgriezties darbā skolā. Bet pagaidām te amatā ir pedagogi, kuri izglītību ieguvuši vēl padomju laikā un ir ar ļoti augstu atbildības sajūtu. Kad viņi aizies pensijā, Latvijas izglītības sistēmai var pienākt gals," skeptisks ir V.Nītiņš. Viņš piebilst, ka šajā situācijā pašvaldības atbalsta centieni ļoti maz ko var ietekmēt. "Jāteic paldies vismaz par bezmaksas braukšanas kartēm lauku skolu pedagogiem, kuri brauc no citām apdzīvotām vietām!" piebilst V.Nītiņš.

Cēsu 1.pamatskolas direktore ANTRA AVENA pastāsta, ka skolas darbinieku darba koplīgumā bija noteikts vairāk papildatvaļinājuma dienu par nostrādātajiem gadiem, nekā tas ir jaunajos saistošajos noteikumos. "Ja mēs skatāmies Darba likuma 151.pantū, tad tajā noteiktās papildatvaļinājuma dienas par bērniem, bērnu

invalīdu, kas bija iekļautas mūsu skolas koplīgumā, darbiniekiem pienākas arī tagad. Vēl aktuāls paliek jautājums par papildatvaļinājuma dienām darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar papildu risku, piemēram, ar paaugstinātu psiholoģisko slodzi, kas ir neatņemama pedagoga darba sastāvdaļa. Par to noteikti konsultēsimies un līdz atvaļinājuma laikam sapratīsim, kā pareizāk rīkoties," tā A.Avena.

Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas direktors OSKARS KAULĒNS vērtē: "Runājot par šiem saistošajiem noteikumiem, ļoti labi ir tas, ka tiek paredzētas brīvas dienas konkrētos apstākļos, piemēram, lai pedagogs varētu piedalīties sava bērna pirmajā skolas dienā vai lai pavisam bēdīgā situācijā – tuvinieku nāves gadījumā – būtu apmaksātas brīvas dienas. Tas gan noteikti primāri neietekmē to, vai skolotājs izvēlēšies strādāt Cēsu novada pašvaldības izglītības iestādē. Svarīga ir veselības apdrošināšana, kas, protams, ir milzīga izmaksas pašvaldībai, bet tas noteikti nāk par labu arī pedagogu piesaistei. Ārpus šiem saistošajiem noteikumiem, kas attiecas uz pedagogiem, man daudz būtiskāki šķiet tie noteikumi, kas paredz kompensēt transportu pedagogiem, lai nokļūtu no mītnes vietas uz skolu. Par to esmu ārkārtīgi pateicīgs pašvaldībai, ka skolotājiem tiek nodrošināta iespēja mērot ceļu bez maksas. Protams, vērtīgas ir arī papildus piešķirtās brīvdienas par darba stāžu. Neko citu no noteikumiem gan nevaru izcelt, kas būtu tāds, kas īpaši stimulētu skolotājus nākt strādāt mūsu novada skolās." Viņš piebilst, ka vērtīgs atbalsts ir arī brī-

ļu iegādei, jo daudziem pedagogiem ir nepieciešama redzes korekcija.

Vecpiebalgas vidusskolas direktore ILONA STRELKOVA pastāsta, ka vismaz trīs gadus skolā nav bijušas vakances pedagogiem, kolektīvs ir stabils. "Pēdējā laikā pievienojies tikai viens - angļu valodas skolotājs. Šis speciālists nāca ar programmas "Mācītspēks" starpniecību. No mūsu skolas pieredzes nevaru teikt, ka šie noteikumi kaut ko ļoti mainītu."

Savukārt **Līvu pirmsskolas vadītāja ANTRA GABRANOVA** uzsver, ka ļoti nozīmīga ir skolotājiem paredzētā veselības apdrošināšana. "Uzreiz vēlos teikt lielu paldies pašvaldībai par to, ko līdz šim esam saņēmuši. Vienmēr saņemam algu noteiktajā laikā, tāpat arī sociālās garantijas. Taču, runājot par pedagogu piesaisti un saistošajiem noteikumiem, jāsaprot, ka ne viss ir tikai rožaini. Tajos ir punkts par bērna piedzimšanas pabalstu – ka tas pienākas visiem, izņemot pedagogus. Arguments bija triviāls – tāpēc, ka pedagogiem pienākas astoņas kalendārās atvaļinājuma nedēļas. Viena no mūsu skolotājiem gan rakstīja iesniegumu, lūdzot šo pabalstu, taču arodbiedrība patlaban strādā, lai šāds atbalsts būtu. Tā ir nevienlīdzība, ja profesijas dēļ cilvēkam nepienākas kāds no sociālā atbalsta veidiem, sevišķi tāpēc, ka Cēsis sevi pozicionē kā ģimenēm draudzīgu pilsētu." □

UZZINĀI

Saistošie noteikumi Par sociālajām garantijām pedagogiem Cēsu novadā nosaka:

■ Pabalstu veidus un apmēru:
- par apgādībā esošu bērnu invalīdu līdz 18 gadu vecumam – 50 % apmērā no mēnešalgas reizi gadā;
- pabalsts sakarā ar ģimenes locekļa (laulātā, bērna, vecāku, vecvecāku, adoptētāja vai adoptētā, brāļa vai māsas) vai apgādājamā nāvi – vienas minimālās mēneša

darba algas apmērā;
- pabalsts pedagoga nāves gadījumā viņa ģimenes loceklim vai personai, kura uzņēmusies apbedīšanu – pedagogam noteiktās mēnešalgas apmērā.

■ Veselības apdrošināšanu darbiniekiem, kuri nostrādājuši pašvaldībā vismaz trīs mēnešus, t.sk. tie darbinieki, ar kuriem tiek slēgts darba līgums uz noteiktu laiku un kuru kopējā darba slodze iestādē nav mazāka par 0,5 likmēm.

Veselības apdrošināšanas prēmija nedrīkst pārsniegt

normatīvajos aktos par iedzīvotāju ienākuma nodokli noteikto apmēru. Ja apdrošināšanas prēmija pārsniedz minēto apmēru, pedagogs sedz prēmijas starpību.

■ Papildu apmaksātas brīvdienas:
- viena pirmajā skolas dienā sakarā ar bērna skolas gaitu uzsākšanu 1.–4. klasē; kā arī izlaiduma dienā pedagogam vai viņa bērnam absolvējot izglītības iestādi;
- trīs apmaksātas brīvdienas sakarā ar stāšanos laulībā;
- divas apmaksātas brīvdienas sakarā ar ģimenes locek-

ļa vai apgādājamā nāvi.

Papildu apmaksātas brīvdienas piešķir par nepātrauktu darba stāžu izglītības sfērā, paredzēta viena līdz četras brīvas dienas atkarībā no nostrādātajiem gadiem.

Papildu apmaksātu atvaļinājumu piešķir pedagogiem, kuri, nepatraucot darba pienākumus, atbilstošā mācību iestādē papildina profesionālās zināšanas.

■ Darbiniekam ir tiesības saņemt kompensāciju par redzes pārbaudi un optisko redzes korekcijas līdzekļu iegādi, ja tie nepieciešami darbi-

nieka darba pienākumu veikšanai un ja to noteicis arodslimību ārsts.

Lappusi sagatavoja ANNA KOLA

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".